

ELŐSZÓ

Jelen lapszámunk kéziratának forrása két, közelmúltban megtartott parlamenti jogi rendezvény, „A törvényhozás nyelve” című workshop és a „Parlamentarizmus Napja 2023”. Ezek szervezői a hazai parlamentarizmuskutatásban közreműködő és azt támogató szervezetek voltak: a Széchenyi István Egyetemen működő Parlamenti Kutatások Központja, a Károli Gáspár Református Egyetem, az Országgyűlés Hivatala és a Konrad Adenauer Stiftung egyaránt partnerei a Parlamenti Szemlének, amely lelkesen kínált publikációs felületet a tanulmányok formájában megszerkesztett előadásoknak.

A szervezők meggyőződése, hogy a törvényhozás nyelve és nyelvezete több szempontból is érdekes szakmai-tudományos diskurzus tárgya lehet. A parlamenti viták és a jogalkotási munka számára egyaránt kiemelkedő jelentőségű, hogy a szereplők megfelelő nyelvezetet használjanak munkájuk során. A parlamenti funkciók mentén a konferenciák kitértek a törvényhozás nyelvezetével kapcsolatos komplex kérdésekre; miközben a témafelvetéseik tudatosan nem korlátozódtak a jog- és politikatudomány területére, de felölelték a parlamenti funkciókkal kapcsolatos alkotmányos, demokratikus és jogállami aspektusokat.

A jogállami jogalkotás aspektusai mind a törvényhozás nyelve, mind a parlamentarizmus napja előtt tisztelgő rendezvényeken kulcskérdésként merültek fel. Gerencsér Balázs amerikai példa nyomán értekezik a közérthető normaalkotás követelményéről, míg Vladár Zsolt a normavilágosság alkotmányos sarokköveit, Telekesi Bálint pedig a salátatörvények jogalkotási szempontból praktikusnak, a jogkövetők szempontjából megterhelőnek mondható jelenségét vázolja fel.

A tavaly ősszel rendezett műhelykonferencia már kitért a nemzetiségek nyelvhasználatának kérdésére, ennek gyakorlatát és hárszabályi kereteit tekinti át Berecky István és Schweighoffer Anita. A parlamentarizmus napján, május 2-án pedig külön szekciót szenteltünk a nemzetiségek képviseletére. Ez utóbbiból teszünk kitekintést Korponai Ákossal a Nyugat-Balkánra mint sajátos esettanulmányra. A többnyelvű törvényhozás különös kihívásokat teremt a politikai diskurzus számára, ennek szupranacionális, európai szintjén is kulcsszerepet játszanak a tolmácsok. Az ő fáradságos munkájukat, a szinkronfordítás technikáját és tétjét mutatja be saját tapasztalata nyomán dolgozatában Láncoș Petra Lea.

A jelenben élő múlt értékeinek megőrzése lapunk fontos feladata és célkitűzése. Az Országgyűlési Könyvtár dokumentumainak kutatásába nyújt bevezetőt Villám Judit, aki ezenkívül Rudai Dezsőt, a két háború közötti magyar politikai szociológia és az akadémiai tudomány ismert szereplőjét is bemutatja. Rudai munkásságából a képviselők szociológiáját ismerheti meg lapszámunkban a Tisztelt Olvasó. Praxis rovatunk a jelen és az utókor kutatói számára elsődleges kutatási forrásokat is kínál, lévén összefoglaló működési adatokkal jellemezzük a 2022/2023-as „tanévi”, őszi és tavaszi parlamenti ülésszakokat. A folyóirat hagyó-

mányaihoz híven e lapszámot is két recenzió zárja, rímelve annak két gondolati körére is. Kurunczi Gábor írása a nemzetiségek képviselőinek problémakörét érinti, M. Balázs Ágnes e témában született monográfiájának bemutatásával. A másik recenzió pedig a folyóirat parlamentarizmustörténeti küldetéséhez illeszkedik: Bodnár Krisztián Molnár Andrásnak Deák Antal országgyűlési követi tevékenységéről értekező könyvét ismerteti.

A törvényhozás nyelvéről tanácskozva az itt közölt tanulmányokon túl a dualizmus parlamentjének retorikáját is áttekintettük (Barna Attila révén), és előzetest adtunk (G. Karácsony Gergely segítségével) a már az ajtón kopogató jövő kihívásából is: a mesterséges intelligencia vajon lehetőség vagy veszély a demokratikus parlament számára? Erre keresi a válaszokat a 2023 szeptemberében soron következő parlamenti konferencia.

SMUK PÉTER VENDÉGSZERKESZTŐ